

**Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016,
uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej,
zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu
wewnętrznego**

/Przyjęte Uchwałą Nr 18/IX/17 Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. z dnia 11 maja 2017r./

Maj, 2017

Spis treści

1. Wstęp	2
2. Wyniki ekonomiczne KGHM Polska Miedź S.A. w 2016 roku	2
3. Kluczowe zdarzenia w 2016 roku	4
4. Ocena systemu zarządzania ryzykiem w Spółce w 2016 roku.....	6
5. Ocena systemu zarządzania zgodnością (compliance) w Spółce w 2016 roku.....	9
6. Ocena systemu audytu wewnętrznego i kontroli wewnętrznej.....	10
7. Wybrane zagadnienia wymagające uwagi.....	10

1. Wstęp

Zgodnie z zasadą II.Z.10.1 „Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW” Rada Nadzorcza KGHM Polska Miedź S.A. przedkłada „Ocenę sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniającą ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego”. Ocena ta została przygotowana w oparciu o przedłożone przez Zarząd dokumenty, dyskusje przeprowadzone z udziałem Zarządu i innymi osobami zapraszonymi na posiedzenia Rady, a także z uwzględnieniem sprawozdań finansowych i sprawozdania Zarządu z działalności KGHM Polska Miedź S.A. oraz Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., a także na podstawie wniosków wynikających z badania ksiąg rachunkowych Spółki przez Biegłego Rewidenta.

2. Wyniki ekonomiczne KGHM Polska Miedź S.A. w 2016 roku

2.1 Produkcja górnicza i hutnicza

Produkcja górnicza w Spółce była na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego (424 tys. t Cu w koncentracji), przy czym pogorszenie zawartości miedzi w urobku (spowodowane eksploatacją w rejonach o niższym okruszcowaniu rudy miedzi) zrekomensowane zostało zwiększonym wydobyciem urobku.

Wolumen produkcji miedzi elektrolitycznej był o 7% niższy niż w roku 2015 i wyniósł 536 tys. t przy zmniejszeniu produkcji miedzi z wsadów własnych o 11% do poziomu 376 tys. t, w związku z trzymiesięcznym postojem HM Głogów I, podczas którego nastąpiło przejście z technologii pieców szybowych na technologię pieca zawieszinowego.

W stosunku do 2015 r. produkcja złota metalicznego uległa zwiększeniu o 26,9 tys. troz, tj. 31% i osiągnęła po raz pierwszy w historii KGHM wolumen 114 tys. troz, natomiast srebra metalicznego wyprodukowano o 92 t mniej, zamykając roczny wynik na poziomie 1 191 t.

2.2 Warunki makroekonomiczne w 2016 roku

W 2016 roku średnioroczne notowania miedzi ukształtowały się na poziomie 4 863 USD/t, co oznacza spadek ceny w stosunku do roku poprzedniego o 12%. Notowania srebra, które ukształtowały się na średnim poziomie 17,14 USD/uncję wzrosły o 9%.

Średniorocznie kurs USD/PLN (NBP) w 2016 roku wyniósł 3,94 USD/PLN i był o 5% wyższy niż w roku 2015 (3,77 USD/PLN).

2.3 Przychody ze sprzedaży

W 2016 roku, w odniesieniu do roku poprzedniego, w KGHM Polska Miedź S.A. zmniejszył się o 47 tys. t (8%) wolumen sprzedaży produktów z miedzi, w związku z obniżeniem produkcji miedzi elektrolitycznej. Ze względu na postój w HM Głogów I związany ze zmianą technologii produkcji, w 2016 r. Spółka zrealizowała dodatkową sprzedaż 169 tys. t koncentratu miedzi (35 tys. t Cu + 91 t Ag).

Sprzedaż srebra wyniosła 1 189 t i była niższa o 4% (56 t) w porównaniu do roku 2015. Sprzedaż złota natomiast wzrosła o 32% (27,0 tys. troz) i wyniosła 112,5 tys. troz, w związku z wyższą o 31% (26,9 tys. troz) produkcją (ze względu na przerób obcych wsadów miedzionośnych zawierających m.in. wysoki poziom złota).

Łączne przychody ze sprzedaży Spółki w 2016 r. osiągnęły poziom 15 112 mln PLN i były niższe o 5% od przychodów osiągniętych w 2015 r., głównie ze względu na spadek cen miedzi wyrażonych w polskich złotych oraz niższy wolumen sprzedaży miedzi.

Postój produkcyjny w HM Głogów I w 2016 r. wpłynął na niższą produkcję katod elektrolitycznych i w konsekwencji na spadek przychodów ze sprzedaży miedzi i wyrobów z miedzi względem roku 2015 o 16%. Spadek ten został częściowo skompensowany poprzez sprzedaż koncentratu miedzi o wartości około 776 mln PLN.

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

Przychody ze sprzedaży srebra w porównaniu z ich poziomem w 2015 r. były wyższe o 8%, a przychody ze sprzedaży złota były wyższe o około 49%. Wzrost przychodów ze sprzedaży złota spowodowany był zarówno wzrostem notowań tego metalu wyrażonych w polskich złotych jak i wzrostem wolumenu produkcji i sprzedaży w stosunku do 2015 r.

Wartość przychodów ze sprzedaży w 2016 r. uwzględnia dodatni wynik z rozliczenia instrumentów zabezpieczających w wysokości 3 mln PLN (w roku poprzednim 482 mln PLN).

2.4 Koszty podstawowej działalności operacyjnej

Koszty działalności operacyjnej Spółki wyniosły w 2016 roku 12 517 mln PLN i kształtowały się na poziomie o 1% niższym do analogicznego okresu roku 2015, głównie z uwagi na niższe koszty podatku od wydobycia niektórych kopalni.

Koszty ogółem według rodzaju za 2016 r. ukształtowały się na poziomie roku 2015 i wyniosły 12 776 mln PLN przy zachowaniu zbliżonej struktury.

W 2016 roku koszt produkcji miedzi w koncentracji C1 wyniósł 1,30 USD/funt, w relacji do 1,47 USD/funt w 2015 roku. Na zmniejszenie kosztu o 12% złożyły się: osłabienie złotego względem dolara amerykańskiego oraz wyższa o 4,6% ilość srebra w koncentratkach własnych.

2.5 Wynik finansowy

W 2016 roku Spółka zanotowała stratę netto wysokości 4 085 mln PLN, która była wyższa w relacji do zanotowanej w 2015 roku o 1 297 mln PLN.

Pogorszenie wyniku finansowego było przede wszystkim skutkiem wyższych o 937 mln PLN odpisów z tytułu utraty wartości aktywów, w tym przede wszystkim z tytułu utraty wartości pożyczek udzielonych jednostkom zależnym, w tym Grupie Kapitałowej KGHM INTERNATIONAL LTD (a pośrednio Sierra Gorda).

Wspomniany wyżej odpis wynika z przeprowadzonych testów na utratę wartości aktywów, dla których kluczową przesłanką była istotna zmiana parametrów dla aktywów górniczych wchodzących w skład grupy KGHM INTERNATIONAL LTD w zakresie długości życia kopalni, wolumenu produkcji miedzi, zakładanych kosztów operacyjnych i poziomu nakładów kapitałowych w okresie życia kopalni. Dla potrzeb oceny utraty wartości wartość godziwa inwestycji w KGHM INTERNATIONAL LTD. została oszacowana na podstawie sumy wartości godziwej poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne w ramach KGHM INTERNATIONAL LTD. pomniejszonej o zobowiązania i powiększonej o inne aktywa.

Inne istotne czynniki wpływające na zmianę wyniku w relacji do roku 2015 to:

- zmniejszenie o 348 mln PLN przychodów ze sprzedaży z wyłączeniem skutków transakcji zabezpieczających, na które złożyły się:
 - zmniejszenie o 975 mln PLN przychodów z tytułu niższego wolumenu sprzedaży miedzi i srebra przy wzroście sprzedaży złota,
 - zmniejszenie o 794 mln PLN przychodów z tytułu niższych notowań miedzi, przy korzystniejszych notowaniach srebra i złota,
 - przychody ze sprzedaży koncentratu miedzi w kwocie 776 mln PLN z zapasu powstałego w związku z postojem w HM Głogów I,
 - wzrost o 624 mln PLN przychodów ze sprzedaży podstawowych produktów Spółki (Cu, Ag, Au) z tytułu korzystniejszego kursu walutowego,
 - wyższe o 21 mln PLN przychody ze sprzedaży towarów oraz pozostałych wyrobów i usług.
- zmniejszenie kosztów działalności podstawowej (z wyłączeniem odpisów z tytułu utraty wartości) o 146 mln PLN, w tym niższy o 117 mln PLN podatek od wydobycia niektórych kopalni,
- skutki transakcji zabezpieczających (-324 mln PLN), w tym korekta przychodów (-479 mln PLN) oraz wycena i realizacja instrumentów pochodnych (+155 mln PLN),

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

- zmiana salda przychodów i kosztów z tytułu odsetek od kredytów i pożyczek wraz z prowizjami i opłatami (+108 mln PLN),
- skutki różnic kursowych (-46 mln PLN),
- niższa o 140 mln PLN wartość podatku dochodowego w związku z niższą podstawą opodatkowania.

2.6 Sytuacja majątkowa i źródła finansowania Spółki

Wartość aktywów na koniec 2016 roku wyniosła 30 100 mln PLN, co oznacza zmniejszenie w porównaniu do stanu na koniec 2015 r. o 3 020 mln PLN, tj. o 9%. Zmniejszenie aktywów wynika przede wszystkim z:

- zmniejszenia wartości inwestycji w jednostki zależne i wspólne przedsięwzięcia (-4 856 mln PLN) na skutek odpisów z tytułu utraty wartości udziałów i akcji w spółkach zależnych, w tym głównie: Future 1 Sp. z o.o. (-4 770 mln PLN),
- zwiększenia wartości aktywów rzeczowych i niematerialnych o 1 344 mln PLN, wynikającego z realizacji inwestycji,
- wzrostu należności z tytułu udzielonych pożyczek o 575 mln PLN, na który złożyły się przede wszystkim: przekazane środki pieniężne +834 mln PLN, różnice kursowe +506 mln PLN oraz naliczone odsetki +374 mln PLN przy odpisie aktualizującym wartość pożyczki w wysokości -1 130 mln PLN.

Po stronie źródeł finansowania największe zmiany dotyczyły:

- zmniejszenia kapitałów własnych o 4 379 mln PLN, w tym w związku z poniesioną w 2016 r. stratą netto w wysokości -4 085 mln PLN,
- zwiększania zobowiązań z tytułu zadłużenia o 1 110 mln PLN, na które złożyły się przede wszystkim wpływy netto z tytułu zadłużenia (597 mln PLN) oraz różnice kursowe od zadłużenia w walutach obcych (398 mln PLN),
- wyższe o 186 mln PLN zobowiązania z tytułu podatków.

3. Kluczowe zdarzenia w 2016 roku

3.1 Inwestycje rzeczowe

W roku 2016 poniesiono nakłady na inwestycje rzeczowe w wysokości 2 630 mln PLN (w tym nakłady na prace rozwojowe niezakończone - 6 mln PLN oraz koszty finansowania zewnętrznego - 91 mln PLN).

Około 30% poniesionych nakładów wykorzystano na realizację projektów odtworzeniowych i utrzymaniowych w głównym ciągu technologicznym, mających na celu utrzymanie produkcji górniczej na planowanym poziomie.

Pozostałe nakłady roku 2016 dotyczą projektów rozwojowych mających wpływ na ciąg technologiczny, wolumen produkcji, wdrożenie działań optymalizujących wykorzystanie istniejącej infrastruktury, utrzymanie kosztów produkcji oraz dostosowanie działalności firmy do zmieniających się standardów, norm prawnych i regulacji.

Szczegółowemu nadzorowi Rady Nadzorczej w roku 2016 podlegały następujące projekty rozwojowe:

- Projekt **Żelazny Most** zapewniający możliwość składowania odpadów poflotacyjnych po roku 2016 (w roku 2016 poniesiono nakłady w wysokości 14 mln PLN)

Realizacja projektu ŻM jest ważna dla działania ciągu technologicznego ze względu na konieczność zapewnienia możliwości składowania odpadów poflotacyjnych po roku 2016. Uzyskano pozwolenia na rozbudowę Obiektu Głównego do rzędnej 195m n.p.m.

Trwa procedura uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach inwestycji - budowa Kwatery Południowej. Przygotowywane jest postępowanie przetargowe na realizację projektu bazowego Instalacji Segregacji i Zagęszczania Odpadów w ramach rozbudowy OUOW Żelazny Most.

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

- **Uzbrojenie rejonów górniczych** (w roku 2016 poniesiono nakłady w wysokości 174 mln PLN)
W oddziałach górniczych prowadzono inwestycje związane z rozbudową infrastruktury oddziałów wydobywczych, urządzeniami wentylacyjnymi i klimatyzacyjnymi oraz inwestycje transportu taśmowego i rurociągów.
- **Wymiana parku maszynowego w kopalniach** (w roku 2016 poniesiono nakłady w wysokości 193 mln PLN)
W zakresie modernizacji i wymiany parku maszynowego w kopalniach zakupiono 149 szt. maszyn górniczych.
- **Zmiana funkcji szybu L-VI na materiałowo - zjazdowy** (w roku 2016 poniesiono nakłady w wysokości 43 mln PLN)
W ramach projektu wykonano budynek nadszybia szybu L-VI na okres przejściowy, stację uzdatniania wody, budynek węzła cieplnego i ogrzewania powietrza wdechowego i nadszybia, węzeł cieplny szybu L-VI, budynek głównej stacji transformatorowej, zabezpieczenia antykorozyjne konstrukcji stalowych wieży szybowych.
- **Program Udostępnienia Złoża - PUZ (dotychczas GGP)** (w roku 2016 poniesiono nakłady w wysokości 371 mln PLN)
W ramach programu realizowane są projekty związane z rozbudową infrastruktury górniczej (wzrostki przygotowawcze i udostępniające oraz roboty górnicze i infrastruktura niezbędna dla uzbrojenia tych wzrostków).
W 2016 r. wykonano 12 846 mb wzrostków górniczych kapitalnych w Obszarach Górniczych ZG Rudna oraz Polkowice-Sieroszowice.
Zakończono budowę Powierzchniowej Stacji Klimatyzacyjnej przy szybie R-XI co umożliwiło zwiększenie produkcji chłodu do wzrostków poniżej poziomu 1200 m do 25 MW.

3.2 Modernizacja Pirometalurgii

W dniach od 16 lipca do 15 października 2016 roku w okresie postoju związanego ze zmianą technologii w HM Głogów I zrealizowano wszystkie prace niezbędne do przygotowania kluczowych węzłów ciągu technologicznego do rozruchu.

Zgodnie z harmonogramem, w dniu rozpoczęcia postoju HM Głogów I tj. 16 lipca 2016 r. wygaszono ostatni piec szybowy oraz wykonano ostatnie świeżenie kamienia miedziowego w piecach konwertorowych, kończąc w ten sposób produkcję miedzi surowej w HM Głogów I według starej technologii.

W trakcie postoju wykonano wszystkie prace niezbędne do przygotowania kluczowych węzłów ciągu technologicznego do rozruchu. Wykonano prace, których realizacja nie była możliwa w trakcie normalnego ruchu huty. Dotyczy to takich obszarów jak odpylnia pieców konwertorowych, torowiska kolejowe w rejonie hali pieców, pompownie, modernizacja Fabryki Kwasu Siarkowego.

Rozruch technologiczny nowego ciągu produkcyjnego HMG I rozpoczął się w połowie sierpnia 2016 r.

W dniu 15 października 2016 r. o godzinie 16:29 nastąpiło pierwsze podanie koncentratu do pieca zawieszinowego, co jest równoznaczne z przyspieszeniem rozruchu pieca zawieszinowego o 5 dni (planowano w dn. 20.10.br.), oraz skróceniem pierwotnie planowanego czasu postoju łącznie o 22 dni produkcyjne (pierwotnie planowano 114 dni, w wyniku optymalizacji harmonogramu skrócono postój do 96 dni).

Na koniec 2016 r. projekt PMP znajdował się w fazie zakończenia inwestycji – realizowana jest faza rozruchu technologicznego instalacji Pieca Zawieszinowego, w trakcie której wykonywane są m.in. regulacje urządzeń, sprawdzanie prawidłowości działania poszczególnych instalacji wraz ze sprawdzeniem ich parametrów (w tym wydajności) oraz porównanie z parametrami projektowymi, osiągnięcie wymaganej wydajności całej instalacji dla odpowiedniej mieszanki koncentratów. Zakończenie pozostałych robót, uzyskanie pozwoleń na

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

użytkowanie, przekazywanie do eksploatacji będzie się odbywać sukcesywnie w fazie zakończenia projektu do 30.06.2017 r.

Wg stanu na dzień 31.12.2016 od uruchomienia instalacja pracuje stabilnie z wydajnością w zakresie 90-100Mg/h co odpowiada 75% projektowanej wydajności znamionowej. Przy znamionowej wydajności, zostaną przeprowadzone testy gwarancyjne głównych urządzeń ciągu technologicznego. Zmodernizowany ciąg umożliwi roczną zdolność przetopu 1 050 tys. ton masy suchej koncentratów.

Do 31 grudnia 2016r. poniesiono nakłady w wysokości 2 113 mln zł, w tym 585 mln zł w 2016r.

3.3 Weryfikacja założeń rozwojowych zagranicznych aktywów górniczych

W 2016 roku realizowano prace związane z weryfikacją kluczowych aktywów zagranicznych KGHM Polska Miedź S.A. Celem procesu weryfikacji było potwierdzenie bazowych założeń techniczno-ekonomicznych oraz wypracowanie wieloletnich planów działalności dla kluczowych aktywów zagranicznych Spółki. W prace zaangażowano niezależnych konsultantów posiadających wieloletnie, międzynarodowe doświadczenie w swoich obszarach kompetencyjnych tj.:

- Martlet Consultants - weryfikacja modeli blokowych mająca na celu potwierdzenie poziomu zasobów geologicznych
- AMC Consultants - weryfikacja techniczno-ekonomiczna, koncentrująca się w szczególności na weryfikacji planu eksploatacji, założeń kosztowych, geotechnice i metalurgii
- EY - przygotowanie modeli wyceny na podstawie danych techniczno-ekonomicznych otrzymanych od AMC

W dniu 21 grudnia 2016 roku na posiedzeniu Rady Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. zaprezentowano raport na temat stanu projektów zagranicznych, w tym wyniki weryfikacji techniczno-ekonomicznej. Określenie kierunków rozwoju oraz polityki w zakresie zagranicznych inwestycji kapitałowych znajdzie swoje odzwierciedlenie w zweryfikowanej Strategii.

4. Ocena systemu zarządzania ryzykiem w Spółce w 2016 roku

Grupa KGHM Polska Miedź S.A. definiuje ryzyko jako wpływ niepewność, będącej integralną częścią prowadzonej działalności i mogącej skutkować zarówno szansami, jak i zagrożeniami dla realizacji celów biznesowych. Oceniany jest aktualny i przyszły, faktyczny oraz potencjalny wpływ ryzyka na działalność Grupy. W oparciu o przeprowadzoną ocenę, dokonywana jest weryfikacja i dostosowanie praktyk zarządczych w ramach odpowiedzi na poszczególne ryzyka.

W ramach zatwierdzonej w 2013 r. Polityki i Procedury Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym oraz Regulaminu Komitetu Ryzyka Korporacyjnego, konsekwentnie realizowany jest proces zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej. W 2016 r. roku Wydział Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i Standardów Nadzoru rozpoczął prace nad aktualizacją Polityki i Procedury Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym oraz Regulaminu Komitetu Ryzyka Korporacyjnego.

Począwszy od 2016 roku system zarządzania ryzykiem korporacyjnym podlega corocznej ocenie skuteczności funkcjonowania. W grudniu 2016 r. system zarządzania ryzykiem korporacyjnym w Grupie Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. poddany został audytowi zewnętrznemu wykonanemu przez Deloitte Advisory Sp. z o. o. Audyt sprawności działania procesu ryzyka (zgodnie z wytycznymi – Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016) wykazał, że proces działa w sposób właściwy.

Na bieżąco identyfikowane, oceniane i analizowane, w kontekście możliwości ich ograniczania, są ryzyka w różnych obszarach działalności Grupy Kapitałowej.

Ryzyka kluczowe są przedmiotem pogłębionej analizy w celu wypracowania Planu Odpowiedzi na Ryzyko i Działań Dostosowawczych. Pozostałe ryzyka są poddane stałemu monitoringowi ze strony Wydziału Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i Standardów Nadzoru, a w zakresie ryzyk finansowych ze strony Dyrektora Naczelnego ds. Finansów i Zarządzania Ryzykiem.

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

Kompleksowe podejście do analizy ryzyk obejmuje również identyfikację ryzyk związanych z realizacją zakładanych celów strategicznych. W roku 2016 rozpoczęto proces rewizji ryzyk związanych z realizacją celów strategicznych zawartych w Strategii Głównej oraz Strategiach Wykonawczych i Wspierających.

Poniżej przedstawiono strukturę organizacyjną zarządzania ryzykiem w Spółce. Podział uprawnień i odpowiedzialności stosuje zasady dobrych praktyk ładu korporacyjnego i powszechnie uznany model trzech linii obrony.

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

Schemat 1. Struktura organizacyjna zarządzania ryzykiem w KGHM Polska Miedź S.A.

Rada Nadzorcza (Komitet Audytu)				
Dokonuje rocznej oceny efektywności procesu zarządzania ryzykiem oraz monitorowania poziomu ryzyk kluczowych i sposobu postępowania z nimi.				
Zarząd				
Ostatecznie odpowiedzialny za system zarządzania ryzykiem oraz nadzór nad jego poszczególnymi elementami.				
1 linia obrony	2 linia obrony			3 linia obrony
Kierownictwo	Komitety Ryzyka			Audyt
<p>Kadra kierownicza odpowiedzialna jest za przeprowadzenie identyfikacji, oceny i analizy ryzyk oraz wdrożenie, w ramach codziennych obowiązków, odpowiedzi na ryzyko. Zadaniem kadry kierowniczej jest bieżący nadzór nad stosowaniem odpowiednich odpowiedzi na ryzyko w ramach realizowanych zadań, tak aby ryzyko nie przekraczało oczekiwanego poziomu.</p>	Wspierają efektywne zarządzanie ryzykiem oraz bieżący nadzór nad ryzykami kluczowymi.			
	Komitet Ryzyka Korporacyjnego	Komitet Ryzyka Rynkowego	Komitet Ryzyka Kredytowego	Komitet Płynności Finansowej
	Zarządzania ryzykiem korporacyjnym oraz bieżące monitorowanie ryzyk kluczowych	Zarządzanie ryzykiem zmian cen metali (m.in.: miedź, srebro) oraz kursów walutowych i stóp procentowych	Zarządzanie ryzykiem niewywiązania się ze zobowiązań przez dłużników	Zarządzanie ryzykiem utraty płynności, rozumiane jako zdolność do terminowego regulowania zobowiązań oraz pozyskiwania środków na finansowanie działalności
	<i>Polityka zarządzania ryzykiem korporacyjnym</i>	<i>Polityka zarządzania ryzykiem rynkowym</i>	<i>Polityka zarządzania ryzykiem kredytowym</i>	<i>Polityka zarządzania płynnością finansową</i>
	Wydział Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i Standardów Nadzoru	Dyrektor Naczelny ds. Finansów i Zarządzania Ryzykiem		
Raportowanie do Prezesa Zarządu	Raportowanie do Wiceprezesa Zarządu ds. Finansowych			Plan Audytu Wewnętrznego jest oparty o ocenę ryzyka oraz podporządkowany celom biznesowym, dokonywana jest ocena bieżącego poziomu poszczególnych ryzyk oraz skuteczności zarządzania nimi.
				<i>Regulamin Audytu Wewnętrznego</i>
				Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej
				Raportowanie do Prezesa Zarządu

Ryzyko rynkowe, kredytowe i płynności

Zarządzanie poszczególnymi ryzykami rynkowymi, kredytowym i płynności, jest przedmiotem odrębnych szczegółowych uregulowań w KGHM Polska Miedź S.A. i określają je następujące dokumenty:

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

- Polityka Zarządzania Ryzykiem Rynkowym oraz Regulamin Komitetu Ryzyka Rynkowego,
- Polityka Zarządzania Ryzykiem Kredytowym oraz Regulamin Komitetu Ryzyka Kredytowego,
- Polityka Zarządzania Płynnością Finansową oraz Regulamin Komitetu Płynności Finansowej

W oparciu o przyjęte w Spółce Polityki Zarządzania Ryzykiem Rynkowym, Zarządzania Płynnością Finansową oraz Zarządzania Ryzykiem Kredytowym, Zarząd Spółki w sposób świadomy i odpowiedzialny zarządza zidentyfikowanymi rodzajami ryzyka finansowego. Zrozumienie zagrożeń mających swoje źródło w ekspozycji Spółki na ryzyka, odpowiednia struktura organizacyjna i procedury pozwalają na skuteczną realizację zadań. Spółka na bieżąco identyfikuje i dokonuje pomiarów ryzyka finansowego, a także podejmuje działania mające na celu minimalizację ich wpływu na sytuację finansową.

Proces zarządzania ryzykiem finansowym w Spółce wspomagany jest przez pracę Komitetu Ryzyka Rynkowego, Komitetu Płynności Finansowej oraz Komitetu Ryzyka Kredytowego.

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym, kredytowym i płynności w KGHM Polska Miedź S.A. jest ograniczenie niepożądanego wpływu czynników finansowych na przepływy pieniężne, wyniki Spółki w krótkim i średnim okresie oraz budowanie wartości Spółki w długim terminie. Za zarządzanie opisanymi rodzajami ryzyka w Spółce i przestrzeganie przyjętych w poszczególnych zakresach Polityk odpowiada Zarząd. Podmiotami wspierającymi Zarząd w realizacji polityk zarządzania ryzykiem są funkcjonujące od wielu lat w Spółce Komitet Ryzyka Rynkowego oraz Komitet Ryzyka Kredytowego, a także powołany w 2015r. Komitet Płynności Finansowej. Zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzykami zawiera zarówno procesy identyfikacji i pomiaru ryzyka, jak i jego ograniczania do akceptowalnych poziomów. Proces zarządzania ryzykiem wspierany jest przez odpowiednią strukturę organizacyjną i procedury stosowane w Spółce.

Od 2014 roku Spółka prowadzi scentralizowany proces zarządzania ryzykiem rynkowym w wybranych spółkach wydobywczych Grupy Kapitałowej (KGHM Polska Miedź S.A., KGHM INTERNATIONAL LTD., FNX Mining Company inc., Robinson Nevada Mining Company, KGHM Ajax Mining Inc., Sociedad Contractual Minera Franke). Cele zarządzania ryzykiem rynkowym na poziomie Grupy są osiąmane w wyniku ich realizacji w poszczególnych spółkach Grupy, przy koordynacji tych działań z poziomu podmiotu dominującego, tj. KGHM Polska Miedź S.A. W Spółce scentralizowane zostały kluczowe zadania związane z procesem zarządzania ryzykiem rynkowym w Grupie (m.in. koordynacja identyfikacji źródeł ekspozycji na ryzyko rynkowe, proponowanie strategii zabezpieczających, kontaktowanie się z instytucjami finansowymi w celu zawierania, potwierdzania i rozliczania transakcji pochodnych, kalkulowanie wyceny do wartości godziwej).

5. Ocena systemu zarządzania zgodnością (compliance) w Spółce w 2016 roku

KGHM Polska Miedź S.A. definiuje zgodność jako przestrzeganie wymagań wynikających z powszechnie obowiązujących regulacji prawnych i dobrowolnie przyjętych zobowiązań prawnych (np. normy ISO). Spółka uznaje zgodność za ważny element jej efektywnego działania, który wymaga podjęcia zdecydowanych działań mających na celu jej zapewnienie.

Dlatego też w KGHM Polska Miedź S.A., mimo funkcjonowania niektórych elementów systemu zarządzania zgodnością (takich jak m.in.: dostęp do baz aktów prawnych dla pracowników, formalna procedura wewnętrzna występowania o interpretacje prawne, procesy identyfikacji wymagań prawnych oraz oceny ich zgodności w ramach funkcjonujących w Spółce norm ISO), w 2013 roku powołano Departament Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i Zgodności (obecnie Wydział Zarządzania Ryzykiem i Standardów Nadzoru), którego zadaniem było m.in., stworzenie, wdrożenie i utrzymanie w Spółce procesu zarządzania zgodnością dla wszystkich obszarów biznesowych.

Zgodnie ze stanem na koniec 2016 roku proces zarządzania zgodnością w KGHM Polska Miedź S.A. był na końcowym etapie wdrożenia. Prowadzony był na zasadzie pilotażu przez Wydział Zarządzania Ryzykiem Korporacyjnym i Standardów Nadzoru na podstawie Polityki, Procedury oraz Metodyki Zarządzania Zgodnością KGHM Polska Miedź S.A., które po przetestowaniu w fazie pilotażu zostaną wdrożone do działalności operacyjnej Spółki w 2017 r.

Proces zarządzania zgodnością wypełnia zasady szczegółowe zawarte w znowelizowanym zbiorze zasad - Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016, przyjętymi przez Radę Giełdy Papierów Wartościowych

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

w Warszawie, co stwierdzono podczas audytu zewnętrznego przeprowadzonego przez Deloitte Advisory Sp. z o. o. w grudniu 2016 roku. W kolejnych latach proces ten będzie podlegał corocznej ocenie skuteczności funkcjonowania realizowanej przez funkcję audytu wewnętrznego.

6. Ocena systemu audytu wewnętrznego i kontroli wewnętrznej

Funkcja audytu wewnętrznego oraz kontroli wewnętrznej jest realizowana przez wyodrębnioną w strukturze KGHM Polska Miedź S.A. komórkę organizacyjną – Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej. Komórka ta powstała w dniu 1 lipca 2013 roku poprzez połączenie wcześniejszego Departamentu Audytu Wewnętrznego oraz Departamentu Kontroli Wewnętrznej.

Połączony Departament systematycznie bada i monitoruje mechanizmy kontrolne oraz identyfikuje potencjalne ryzyka w poszczególnych procesach występujących w Spółce oraz w całej Grupie Kapitałowej, a także wykrywa nieprawidłowości i uchybienia w stosunku do obowiązujących procedur.

Czynności audytowe skupiają się na szacowaniu ryzyka oraz badaniu i monitorowaniu funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej w poszczególnych procesach występujących w Spółce i w Grupie Kapitałowej. Czynności kontrolne skupiają się natomiast szczególnie na wykrywaniu nieprawidłowości i uchybień w stosunku do obowiązujących procedur.

Prace audytu i kontroli wewnętrznej w KGHM Polska Miedź S.A. prowadzone są z dotrzymaniem zasady niezależności i mogą obejmować wszystkie dziedziny działania Spółki i Grupy Kapitałowej. W przypadku, gdy pracownicy Departamentu Audytu i Kontroli Wewnętrznej nie posiadają wystarczających kompetencji w dziedzinie, która ma podlegać badaniu, wówczas Departament korzysta z pomocy niezależnych ekspertów wewnętrznych lub zewnętrznych.

W 2016 roku Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej zrealizował badania w 52 różnego rodzaju obszarach tematycznych. Większość z tych badań w poszczególnych obszarach realizowana była w kilku lub kilkunastu jednostkach Grupy Kapitałowej jednocześnie. Kontrole i audyty przeprowadzono zarówno w oddziałach, jak również w spółkach Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź włączając w to spółki zagraniczne.

W wyniku przeprowadzonych zadań audytowych w 2016 roku, sformułowane zostały do realizacji rekomendacje eliminujące nieskuteczne mechanizmy kontrolne oraz minimalizujące potencjalne ryzyka w badanych procesach. Obserwacje, wyniki oraz rekomendacje z całości prac zostały opisane w Sprawozdaniu z realizacji Planu audytu i kontroli wewnętrznej Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. za 2016 rok.

Przeprowadzone projekty wykazały nieprawidłowości i uchybienia najczęściej o charakterze formalno-prawnym (nieprawidłowa realizacja uregulowań wewnętrznych), niewłaściwe funkcjonowanie stosowanych urządzeń technicznych, naruszenia obowiązków pracowniczych, a także nieefektywne gospodarowanie zasobami oraz nieprawidłowości w realizacji usług przez wykonawców w różnych jednostkach GK KGHM. Sformułowane w stosunku do badanych jednostek rekomendacje miały na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości i wdrożenie procesu naprawczego.

Wdrożenie rekomendacji jest na bieżąco monitorowane przez Departament Audytu i Kontroli Wewnętrznej.

7. Wybrane zagadnienia wymagające uwagi

7.1 Weryfikacja Strategii

Przyjęta przez Spółkę w styczniu 2015 roku „Strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2015-2020 z perspektywą do 2040 r.” ukierunkowana była na osiągnięcie przez Grupę KGHM Polska Miedź S.A. do 2020 roku produkcji na poziomie 1 miliona ton miedzi ekwiwalentnej. Podstawowym czynnikiem determinującym realizację celu był założony portfel projektów inwestycyjnych zwiększających zdolności wytwórcze KGHM Polska Miedź S.A. Realizacja założeń inwestycyjnych Strategii KGHM Polska Miedź S.A. na lata 2015-2020 obejmowała realizację projektów o łącznej wartości 27 mld PLN.

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

Z uwagi na pojawiające się na przełomie roku 2015/2016 przesłanki, pozwalające sądzić, że wskazane w 2015 roku cele nie będą możliwe do osiągnięcia, w 2016 roku Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. podjął decyzję o aktualizacji Strategii Spółki.

Głównym argumentem przemawiającym za aktualizacją Strategii były zmiany w otoczeniu makroekonomicznym Spółki skutkujące brakiem możliwości zrealizowania celu głównego (1 mln Mg Cu eq). Celem aktualizacji Strategii stała się koncentracja na dostosowaniu celów Spółki do przewidywanych możliwości finansowych z uwzględnieniem warunków rynkowych i konieczności optymalizacji kosztów.

Głównymi przesłankami determinującymi konieczność aktualizacji Strategii były:

- obniżenie cen kluczowych surowców w stosunku do cen przyjętych w poprzednio zatwierdzonych długoterminowych planach strategicznych spółek Grupy Kapitałowej na lata 2015-2020;
- wyższe od pierwotnie zakładanych nakłady inwestycyjne związane z realizacją zagranicznych projektów inwestycyjnych;
- niższe niż zakładano parametry operacyjne i efektywnościowe aktywów zagranicznych;
- dokonane na koniec 2015 roku testy na utratę wartości bilansowej aktywów, skutkujące odpisami w kwocie 5 220 mln PLN netto na poziomie jednostkowym KGHM Polska Miedź S.A. oraz 5 048 mln PLN na aktywach produkcyjnych w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy KGHM Polska Miedź S.A.

Celem przeprowadzenia weryfikacji oraz aktualizacji Strategii Spółki, Poleceniem Służbowym nr PR/8/2016 z dnia 29.04.2016 r. powołano Zespół ds. weryfikacji oraz opracowania aktualizacji Strategii KGHM Polska Miedź S.A. W lipcu 2016 roku Poleceniem Służbowym nr PZ/40/2016 z dnia 11.07.2016 zaktualizowano jego skład. Członkami Zespołu mianowano 14 osób, w tym większość Dyrektorów Naczelnych Centrali KGHM Polska Miedź S.A. Główne zadanie Zespołu polegało na przeprowadzeniu weryfikacji Strategii z 2015 roku i przygotowaniu propozycji jej aktualizacji.

Pierwsze spotkanie Zespołu miało miejsce w maju 2016 roku. W kolejnych miesiącach odbywały się cykliczne posiedzenia Zespołu, w trakcie których omawiano kolejne obszary Strategii. Na pierwszych spotkaniach zdecydowano o przemodelowaniu filarów Strategii wyłaniając trzy strategie wykonawcze (Rozwój Aktywów Krajowych i Zagranicznych, Produkcja i Bezpieczeństwo, Spójna Organizacja) oraz trzy strategie wspierające (Stabilność Finansowa, Społeczna Odpowiedzialność Biznesu, Innowacje), nad którymi to prowadzono dalsze szczegółowe prace z uwzględnieniem nowych warunków rynkowych oraz możliwości Spółki.

Wynikiem prac Zespołu jest zaktualizowana „Strategia KGHM na lata 2017-2021 z perspektywą do 2040 roku” przekazana do opiniowania Radzie Nadzorczej KGHM Polska Miedź S.A. w dniu 31.03.2017. Przewidywana data publikacji zaktualizowanej Strategii Spółki to drugi kwartał 2017 roku.

7.2 Bezpieczeństwo i higiena pracy w KGHM Polska Miedź S.A. w roku 2016

W roku 2016 w stosunku do roku 2015 zanotowano wzrost podstawowych wskaźników wynikowych BHP, tj. ogólnej liczby wypadków przy pracy z 298 do 370 (+24%), wskaźnika częstości z 16,4 do 20,4 (+24%) oraz LTIFR z 10,2 do 12,7 (+24%). Wskaźnik ciężkości osiągnął nieznacznie mniejszą wartość tj. 64,8 wobec 67,8 w roku 2015 (-3%). Większość wypadków przy pracy w KGHM Polska Miedź S.A. dotyczyła kopalń (około 86%). W stosunku do roku 2015 liczba wypadków w kopalniach rud miedzi zwiększyła się o 25% (z 255 do 318). Wzrost dotyczy w szczególności kopalni ZG Rudna. W roku 2016 doszło w niej do 8 wypadków zbiorowych. Uczestniczyło w nich łącznie 58 poszkodowanych pracowników kopalni. W siedmiu wypadkach zbiorowych, które wynikały z przyczyn naturalnych związanych z zagrożeniem ze strony górotworu (wstrząsy, odprężenia, tąpnięcia, opad skał) wzięło udział łącznie 54 poszkodowanych pracowników kopalni. 29 listopada 2016 r. w Oddziale Zakłady Górnicze Rudna miał miejsce tragiczny wypadek zbiorowy z 29 poszkodowanymi (w tym 3 pracowników firm podwykonawczych i 26 pracowników kopalni spośród, których 8 poniosło śmierć).

Przyczyny wszystkich wypadków przy pracy w KGHM Polska Miedź S.A. są każdorazowo, starannie badane przez zespoły powypadkowe. W przypadku tragicznego zdarzenia z 29 listopada 2016 r. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w dniu 7 grudnia 2016 r. powołał specjalną Komisję do zbadania przyczyn i okoliczności tego zdarzenia (Zarządzeniem nr 36). Zgodnie z ustaleniami Komisji (sprawozdanie z dnia 11 kwietnia

2017 r.) przyczyną wypadku zbiorowego pracowników, zatrudnionych w wyrobiskach eksploatacyjnych pola XXI/2, XXI/1 oddziału G-23 i w komorze maszyn ciężkich oddziału C-23, było dynamiczne oddziaływanie na uszkodzonych skutków tąpnięcia spowodowanego samoistnym wstrząsem górotworu o energii 1×10^8 J.

Przy obecnym stanie wiedzy nie ma w pełni skutecznych metod predykcji takich zdarzeń i ich zapobiegania. W oddziałach górniczych KGHM Polska Miedź S.A. prowadzi się systematycznie obserwacje sejsmologiczne z wykorzystaniem rozbudowanej sieci dołowych stanowisk sejsmicznych oraz stanowisk powierzchniowych, obejmujących swym zasięgiem wszystkie rejony i pola eksploatacyjne kopalń. Podejmowane są również działania profilaktyczne mające na celu ograniczanie zagrożenia tąpnięciami i zawałami. Należą do nich na przykład bieżąca ocena stanu górotworu, wyznaczanie stref szczególnego zagrożenia tąpnięciami, dobór rozmiaru, kształtu i ilości komór oraz filarów międzykomorowych, dobór rozmiaru filarów ochronnych, określenie najkorzystniejszego kierunku postępu eksploatacji oraz optymalnej kolejności wybierania złoża dla minimalizacji lokalnych koncentracji naprężeń w górotworze, prowokowanie zjawisk dynamicznych grupowymi strzelaniami przodków oraz za pomocą strzelań odprężających w złożu lub w jego spągu.

Należy jednocześnie odnotować, że w długim horyzoncie czasowym, tj. od roku 2010 liczba uszkodzonych w KGHM Polska Miedź S.A. w wypadkach przy pracy spadła z poziomu 556 do wartości 370, tj. (LTIFR o około 32%).

7.3 Zapewnienie finansowania w Grupie Kapitałowej

Zmienne warunki rynkowe, w jakich funkcjonuje Grupa Kapitałowa KGHM Polska Miedź S.A. skutkują koniecznością zrównoważonego podejścia do zarządzania płynnością w Grupie Kapitałowej, przede wszystkim poprzez zapewnienie stabilnych źródeł finansowania w taki sposób, aby zabezpieczona była ciągłość działania oraz możliwa była kontynuacja rozpoczętych projektów inwestycyjnych.

Obecnie Grupa KGHM Polska Miedź S.A. korzysta z trzech źródeł finansowania, zapewniających dostępność 15,8 mld PLN finansowania zewnętrznego. Obejmują one niewymagający zabezpieczenia ze Strony Spółki, odnawialny kredyt konsorcjalny na kwotę 2,5 mld USD z terminem zapadalności 9 lipca 2021 r., pożyczkę inwestycyjną z Europejskiego Banku Inwestycyjnego na kwotę 2,0 mld PLN z terminem finansowania 12 lat oraz kredyty bilateralne na kwotę do 3,3 mld PLN z okresem dostępności do 2 lat.

Wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania na dzień 31 grudnia 2016 roku wyniosło 51% (8,1 mld PLN) dostępnych linii kredytowych, poziom ten potwierdza utrzymywanie wskaźników zadłużenia na bezpiecznym poziomie i gwarantuje utrzymanie płynności.

Na koniec 2016 roku wskaźnik dług netto/EBITDA dla Grupy Kapitałowej KGHM kształtował się na bezpiecznym poziomie tj. 1,6.

7.4 Działalność kopalni Sierra Gorda

Wyniki produkcyjne i finansowe kopalni za rok 2016 nie są porównywalne z wynikami roku poprzedniego, gdyż:

- w I połowie 2015 r. nadal trwał rozruch produkcji miedzi,
- zakład przeróbki molibdenu rozpoczął produkcję w kwietniu 2015 r.,
- wyniki finansowe 2015 r. obejmują tylko II półrocze tego roku – 1 lipca 2015 r. rozpoczęto produkcję komercyjną i dopiero od tego momentu sporządzane jest sprawozdanie z zysków lub strat z działalności.

Kopalnia Sierra Gorda koncentrowała się w 2016 r. na dochodzeniu do pełnych zdolności produkcyjnych zakładu przerobczego oraz poprawy wskaźników technologicznych. Na wyniki produkcyjne zakładu przerobczego decydujący wpływ miał przerób relatywnie niskiej jakościowo rudy z tzw. strefy przejściowej, która charakteryzuje się zwiększoną twardością oraz zawartością niepożądanych pierwiastków, niekorzystnie wpływających na parametry technologiczne przerobu.

W 2016 r. Sierra Gorda, przy wsparciu zespołów specjalistów ze strony wspólników oraz firm zewnętrznych, prowadziła działania związane z poprawą stabilności pracy oraz poprawą osiąganych dotychczas

Ocena sytuacji KGHM Polska Miedź S.A. za rok obrotowy 2016, uwzględniająca ocenę systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

parametrów jakościowych i efektywnościowych zakładu przerobczego, w tym przede wszystkich produkcji molibdenu. Realizowano również prace związane z modernizacją zbiornika odpadów poflotacyjnych, nadzorowane przez międzynarodowy zespół ekspertów oraz wyspecjalizowane firmy inżynieryjne

8 marca 2016 r. regulator środowiskowy w Chile (Chilean Environmental Enforcement Agency) w informacji publicznej wskazał obszary, w których mogły wystąpić naruszenia przez kopalnię Sierra Gorda zakresu przyznanego pozwolenia środowiskowego. W kwietniu 2016 r. Sierra Gorda przedstawiła program dostosowujący działalność zakładu do wymogów regulatora, który został ostatecznie zatwierdzony przez SMA we wrześniu 2016 r.

W wyniku przeprowadzonej w 2016 r. i na początku 2017 roku weryfikacji założeń techniczno-ekonomicznych kopalni Sierra Gorda nastąpiła istotna zmiana parametrów dla tego aktywa w zakresie długości funkcjonowania kopalni, wolumenu produkcji metali, zakładanych kosztów operacyjnych i poziomu nakładów kapitałowych w okresie działalności kopalni. W przyjętych założeniach nie została uwzględniona II faza rozwoju kopalni – ze względu na przyjęte założenia makroekonomiczne ceny molibdenu i miedzi oraz bieżący poziom efektywności operacyjnej. Zmiana założeń techniczno-ekonomicznych wraz ze zmianą założeń makroekonomicznych stanowiły przesłanki do przeprowadzenia testów na utratę wartości aktywów trwałych. Wyniki testów zostały uwzględnione w sprawozdaniu KGHM Polska Miedź S.A. za 2016 rok.